

Predikan i Kyrkhults kyrka 2013 av Tobias Bäckström

3 sönd. i påsktiden

"Den gode herden"

Hes 34:23-31

Heb 13:20-21

Joh 10:11-16

Ps:59, 472, 375:1-3, 152

Den gode herdens söndag förmedlar en välkänd bild av Jesus. Jesus, som en herde som leder sina får till grönskande betesmarker och vattenkällor. Men hur bra fungerar den bilden idag egentligen? Särskilt när man tillämpar bilden på kyrkan och prästerskapet. Biskopens kräkla är ju en herdestav och kyrkan hans flock.

En herde som leder en skock får.

Men vem vill vara ett bråkande får, en del av ett kollektiv som blint följer herden? Går det inte emot vad som gäller idag: vi behöver väl inga ledare, vi ska väl tänka själva, bilda oss en egen uppfattning om saker och ting, inte minst när det gäller tron.

Ja, idag så lär ju sig barn att vara kritiska ända från låg och mellanstadiet. När de gör ett eget arbete inom historia eller samhälle så räcker det inte bara att beskriva verkligheten, de ska komma med egna åsikter och argument. De ska själva tycka till.

Det är inte fel att öva på att tänka själv, verkligen inte! Men jag tror att vi idag inbillar oss att vi är mer självständiga och reflekterande än vad vi egentligen är. Flockmentaliteten upphör inte bara för att man lämnar flocken. När det väl kommer till kritan så blir det ändå så att många lyssnar in stämningen, känner efter vad som är lämpligt att tycka och säga i olika frågor, och så anpassar man sig efter omgivningen.

Det vore hybris att tro att man klarar sig utan ledning. Att tro att man hittar rätt i den djungel av religioner och trosinriktningar som man möter. Vem har rätt, vem är sänd av Gud, vem är en bedragare? Att tro att man själv ska klura ut vad som är sant utan att ta del av andras erfarenheter är lite som att uppfinna hjulet varje gång.

Och samtidigt så går det ju inte att koppla bort den egna tankeverksamheten heller! Vi kan inte lägga över ansvaret på andra. Även om vi inte på egen hand behöver tänka ut varje läropunkt så är det ju ändå så att vi väljer vem vi vill lyssna på. Till syvende och sist är det bara jag själv som avgör vem *jag* kan lita på.

Jesus ger oss idag två olika typer av ledare som vi kan välja att följa eller lita på. Antingen litar vi på den gode herden eller på den som är lejd.

Den gode herden är den som ger sitt liv för fåren. Tänk dig att fåren är i fara, en varg angriper fårskocken. Herden själv riskerar nog inte så mycket, vargen skulle ändå inte ge sig på honom utan det får som ser svagast ut. Och när han tagit det så skulle han lämna resten ifred. Men så rusar herden fram och med fara för liv och lem stoppar vargen, han vet att han riskerar att bli ihjälripen, men gör det ändå. Hur många herdar skulle göra så?

Ja, den gode herden gör det. För honom är fåren viktigare än han själv, deras liv är viktigare än hans liv, han finns till för deras skull. Annars är det ju normalt tvärtom: det brukar vara fåren som ger sitt liv för herden. Fåren finns till för herden och hans försörjning, de ska livnära honom.

Och så är det ju med den som är lejd, den som inte äger fåren utan sköter dem ett tag som levebröd. För honom är fåren bara en källa för inkomst, och han är självklart inte beredd att ta några risker för egen del. Han betraktar sig själv som mycket viktigare än fåren.

Strax innan så talade Jesus om tjuven som bryter sig in i fårållan för att stjäla, slakta och döda. En sådan är lätt att identifiera och därmed också lättare att skydda sig mot. Översatt till kyrkans förhållande så är tjuven en som utifrån kritiserar och angriper kyrkan. I vissa länder sker det brutala metoder. Men tjuven är ändå lätt att känna igen, vi vet var vi har honom.

Det är svårare att känna igen en som är lejd. Hur ska man skilja honom från den gode herden? Även den som är lejd utför ju sitt arbete och leder fåren till vattenkällor och betesmarker. Långa tider kan det vara svårt att skilja dem åt. Det är först när det kostar på att vara herde, i tider när det handlar om att ta risker, det är då skillnaderna kommer i dagen. Den som är lejd räddar sitt eget skinn och offerar fåren. Den gode herden offerar sig själv och räddar fåren.

Den lejde herden kan alltså vara en del av kyrkans ledning och hennes biskopar, det är inte som tjuven som kommer utifrån. Och det kan vara först när det är försent som man förstår vem personen hela tiden har varit. Den som är lejd, anpassar sig och ser till sitt eget bästa, inte kyrkans bästa. Tjänsten i kyrkan blir en karriärväg där man klättrar i hierarkin. En biskopsstol kan bli en plattform för det egna budskapet istället för kyrkans budskap.

Tidigare var det otänkbart att man inför ett biskopsval kunde föra fram sig själv som kandidat. Att man aktivt visar att man söker den positionen. Men vi har sett en förskjutning här de senaste valen, vi ser hur detta förekommer allt mer, man propagerar öppet för sig själv. Så är det inte med den gode herden eller de herdor som arbetar på hans uppdrag.

Evangelietexten avslutas med en fantastiskt ekumenisk vision! Jesus talar om andra får som finns i andra fållor som han också leder. Och även dessa lyssnar på hans röst och det ska bli en hjord och en herde.

Vilka är dessa andra fållor? Ja, för lyssnarna i den judiska kontexten så är det tydligt att det syftar på hedningarna. Det var inte Paulus som hittade på att budskapet även skulle ut till hedningar, icke-judar, det var Jesus som sa detta. Även dessa ska med i hjorden.

För oss så kan vi tänka på andra kyrkor och kristna traditioner som de andra fårållorna. Vi får inte hamna där att vi tror att just den tradition som jag har råkat födas in i är den enda rätta och att inga andra lyssnar på herdens röst. Jesus är lika mycket herde för dem och han säger ju tydligt att även de lyssnar på hans röst.

Kyrkosplittringen var inte Jesus avsikt, men han visste att det skulle ske. När han säger att det ska bli *en* hjord och *en* herde så är det något som vi ännu går och väntar på, även om vi idag ser allt fler ljuspunkter, kanske fler nu än på många hundra år. När det väljs en ny påve i Rom så kan ju även vi, icke-katoliker, glädjas över detta och lyfta fram honom i våra förböner.

Och det är alltså Jesus som har sagt att en hjord och en herde, då kan vi vara lugna med att det verkligen kommer bli så. Han inte kommer att ge upp förrän detta är förverkligat. Han som är den gode herden kommer fortsätta att samla sin hjord tills vi alla är ett.